

Jouni Luukkainen, Pääkaupunkiseudun ateistit ry
Wallininkuja 2 C 53
00530 HELSINKI

1/1

Viite:

Kantelunne oikeuskanslerille 28.11.2018

Kantelunne johdosta on hankittu oheinen valtioneuvoston kanslian selvitys. Olette pyytänyt mahdollisuutta antaa vastineen selvitykseen. Vastine tulee toimittaa oikeuskanslerinvirastoon viimeistään 6.3.2020. Asia ratkaistaan, vaikka ette antaisi vastinettanne. Mahdollisessa vastineessanne pyydän mainitsemaan asian diaarinumeron OKV/1505/1/2018.

Esittelijäneuvos, osastopäällikkö

Maija Salo

28.11.2018

Viite Selvityspyyntönne Dnro OKV/1505/1/2018, 23.10.2018

Asia **Selvitys menettelyistä valmisteltaessa ja toteutettaessa ministerien virkavalojen vannomista**

Olette pyytänyt valtioneuvoston kanslialta selvitystä asiassa, joka koskee Jouni Luukkaisen 16.9.2017 päivättyä valtioneuvoston kansliaa koskevaa kantelua. Kantelija arvostelee muun muassa Raamatun käyttöä ministerien vannoessa virkavalansa valtioneuvoston yleisistunnossa.

Olette pyytänyt toimittamaan kantelun tutkimiseksi tarpeellisen selvityksen. Erityistä huomiota tulee vastauksessa kiinnittää menettelytapoihin ministereiden virkavalan vannomista valmisteltaessa ja toteutettaessa. Samalla pyydätte ilmoittamaan, jos asia on valtioneuvoston kanslian tietojen mukaan muun viranomaisen tutkittavana muutoksenhakuna tai kanteluna.

Kantelu kohdistuu valtioneuvoston yleisistunnoissa 5.5.2017 ja 12.2.2018 tapahtuneisiin virkavalan vannomisiin.

Valtioneuvoston yleisistunnossa 5.5.2017 ministerit Leppä, Terho ja Häkkänen vannoivat ennen tehtävään ryhtymistään oman valintansa mukaisesti virka- ja tuomarivalat virkavalasta ja virkavakuutuksesta sekä tuomarivalasta ja tuomarinvakuutuksesta annetun asetuksen (1183/1987), *vala- ja vakuutusasetus*, mukaisesti. Tilaisuuteen liittyvästä valojen vannomisesta on apulaisoikeuskansleri antanut aiemmin ratkaisunsa (OKV/1107/1/2017) ja viittaamme tässä yhteydessä myös valtioneuvoston kanslian lausuntoon kyseessä olevassa asiassa (VNK/876/03/2017).

Ministeri Virolainen antoi 12.2.2018 pidetyssä valtioneuvoston yleisistunnossa tuomarinvakuutuksen ja vannoi virkavalan oman valintansa mukaan. Edellä mainittua vala- ja vakuutusasetusta muutettiin ministereiden Leppä, Terho ja Häkkänen valtioneuvoston jäseniksi nimittämisen jälkeen 19.12.2017 (1026/2017). Muutettua asetusta sovellettiin siten ministeri Virolaisen vannoessa virkavalan ja antaessa tuomarinvakuutuksen. Muutetussa asetuksessa säädetään muun muassa, että valtioneuvoston jäsenen on vannottava virkavala tai annettava virkavakuutus sekä annettava tuomarinvakuutus ennen tehtävään ryhtymistään (3 §) ja että vala tai vakuutus annetaan valtioneuvoston yleisistunnossa (10 §). Virkavalan ja virkavakuutuksen kaavasta säädetään asetuksen 5 §:ssä.

Käytäntö ja menettelyt

Valtioneuvoston yleisistunnossa, heti tasavallan presidentin esittelyn jälkeen, jossa valtioneuvoston jäsen nimitetään, valtioneuvoston jäsen vannoo virkavalan tai antaa virkavakuutuksen sekä antaa tuomarinvakuutuksen.

Menettelynä virkavalaa vannottaessa (aiemmin myös tuomarinvalaa vannottaessa) on, että ministeri asettaa kaksi sormea, vuodelta 1642 peräisin olevalle, ensimmäiselle kokonaan suomenkieliselle, Raamatulle. Valtioneuvoston kanslialla ei ole tiedossa, että menettelyyn olisi koskaan tehty poikkeuksia. Menettelytapa korostaa perinteikästä, juhlallista seremoniaa.

Kun valtioneuvoston kanslia saa tiedon, että valtioneuvostoon ollaan nimittämässä uutta ministeriä, valtioneuvoston kanslia tiedustelee tulevalta valtioneuvoston jäseneltä, kumman kaavan (virkavala vai virkavakuutus) hän valitsee. Aiemmin tiedustelu koski valintaa sekä virkavalan ja -vakuutuksen että tuomarinvalan ja -vakuutuksen välillä. Vala- ja vakuutusasetuksen 19.12.2017 muutoksen jälkeen tiedustelu koskee vain valintaa virkavalan- ja -vakuutuksen välillä. Tulevalta valtioneuvoston jäseneltä ei milloinkaan tiedustella perusteita kaavan valintaan.

Nimityspäivänään valtioneuvoston tuleva jäsen pyydetään saapumaan valtioneuvoston linnaan, yleisistuntosaliin, hyvissä ajoin ennen yleisistunnon alkua. Valtioneuvoston tulevalle jäsenelle kerrotaan tilaisuuden kulku ja menettelytavat. Tässä yhteydessä keskustellaan myös valtioneuvoston yleisistunnon seremonialliset asiat läpi kaavan valinta huomioiden. Opastuksessa käydään läpi ns. puhe-elementit, joihin sisältyy myös toiminnalliset elementit, mukaan lukien kahden sormen asettaminen Raamatun päälle, jos valtioneu-

voston jäsen on valinnut valan kaavan. Opastuksen tilaisuuteen tekee valtioneuvoston kanslian istuntoyksikön virkamies. Jos valtioneuvoston tulevalla jäsenellä on asiaan liittyviä kysymyksiä, ne tulevat tässä vaiheessa esiin. Jos valtioneuvoston jäseniä nimitetään samalla kertaa useampia ja useampi vannoo valan ja/tai antaa vakuutukset, käydään opastus samalla tavoin läpi.

Kahden sormen asettamisen Raamatulle voidaan katsoa olevan menettelytapa, joka on perinteikäs ja juhlallinen. Sillä on historiallinen jatkumonsa. Menettely on vakiintunut käytäntö, eikä valtioneuvoston kanslialla ole tiedossa, että menettelystä olisi poikettu. Ylipääntensä valtioneuvoston jäsenen valan vannominen tai vakuutuksen antaminen yleisistunnossa on erityisen juhlallinen hetki, jota seurataan ympäri maan tiedotusvälineiden kautta. Valtioneuvoston yleisistunto ei ole muutoin julkinen, mutta tämä tilaisuus on avoin medialle.

Selvityspyynnössänne pyydätte ilmoittamaan, onko valtioneuvoston kanslialla tietoa, onko asia muun viranomaisen tutkittavana muutoksenhakuna tai kanteluna. Valtioneuvoston kanslialla ei ole tällaista tietoa.

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen

Lainsäädäntöneuvos

Sanna Helopuro